

Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος στα «χέρια» των επιστημόνων και του National Geographic;

[Ορθοδοξία](#) / [Αγιολογία](#)

[Βασίλειος Χάδος, Συντονιστής Περιεχομένου Ενότητας Πολιτισμού – Πεμπτουσία](#)

Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος βρέθηκε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος επιστημόνων, καθώς και της συντακτικής ομάδας του National Geographic. Αφορμή υπήρξαν οι ανασκαφές στο νησί Sveti Ivan (Άγιος Ιωάννης) στη Μαύρη Θάλασσα κοντά στις νοτιοδυτικές ακτές της Βουλγαρίας. Οι ανασκαφές αρχαιολόγων έφεραν στην επιφάνεια μια σαρκοφάγο με ανθρώπινα οστά: μικρά κομμάτια κρανίου, οστά από το σαγόνι, φάλαγγα από χέρι ή αστράγαλο, ένα δόντι, και ένα κιβώτιο από ηφαιστειακή πέτρα με την επιγραφή « Θεέ σώσε τον υπηρέτη σου Θωμά. Προς Άγ. Ιωάννη 24 Μαΐου».

Η λάρνακα του Τιμίου Προδρόμου όπως βρέθηκε

Τα οστά βρέθηκαν κάτω από την αγία Τράπεζα της Εκκλησίας. Το κιβώτιο με την

επιγραφή δεν απετέλεσε ισχυρό τεκμήριο για τους εμπειρογνώμονες. Τις έντονες αμφισβητήσεις ήρθε να παρακάμψει η ανάλυση των οστών που έγινε με τη μέθοδο Άνθρακα 14 στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Οι Τόμας Χίγκαμ και Κρίστοφερ Ράμσεϊ προσπάθησαν να χρονολογήσουν τα οστά, αλλά μόνο η φάλαγγα περιείχε αρκετό κολλαγόνο για να μπορεί να εφαρμοστεί η μέθοδος του Άνθρακα 14. Τα αποτελέσματα εξέπληξαν καθώς απεδείχθη ότι πρόκειται για οστά του 1ου αι μ.Χ. Χαρακτηριστικά ο Δρ Χίγκαμ τόνισε: «Μας προκάλεσε έκπληξη το γεγονός ότι τα οστά είναι τόσο παλιά. Πιστεύαμε ότι ήταν πιο πρόσφατα του 3ου ή του 4ου αιώνα....Το αν είναι ή όχι ο Ιωάννης ο Βαπτιστής είναι μια ερώτηση στην οποία δεν μπορούμε να απαντήσουμε σήμερα και ίσως δεν θα μπορούσαμε να το κάνουμε ποτέ», επισήμανε. Ερευνητές από το πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης κατάφεραν να ανασυνθέσουν τμήμα του γονιδιώματος των οστών και η ακολουθία του DNA έδειξε ότι ανήκουν στο ίδιο άτομο, που το πιθανότερο είναι να πρόκειται για άντρα, με γενετικά χαρακτηριστικά από τη Μέση Ανατολή. Γεγονός αποτελεί ότι το National Geographic, σύμφωνα με ανακοίνωσή του, πρόκειται να παρουσιάσει σε ντοκιμαντέρ τα σχετικά με την ανασκαφή και τα επιστημονικά πορίσματα.

Το ενδεχόμενο να βρισκόμαστε μπροστά σε λείψανα του «εν γεννητοίς γυναικών μείζονος» δεν μπορεί να μην μας ενδιαφέρει σαν Ορθοδόξους. Ωστόσο, δεν μας εκπλήσσει η ιστορία αυτή αφού στην παράδοσή μας κατά τα εγκαίνια των ναών τοποθετούνται ιερά λείψανα στην αγία τράπεζα. Το πρόσωπο δε του Προδρόμου είναι στενά συνδεδεμένο με τον μοναστικό βίο, και πολλές μονές είναι αφιερωμένες στη μνήμη του και τον τιμούν. Στην Ιερά Μονή Διονυσίου του Αγίου Όρους, η οποία αναφέρεται και ως το μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου, σώζεται αδιάφθορη η δεξιά του. Είναι ιδιαίτερη αξιοσημείωτη η σχέση των μελών της Εκκλησίας με τα ιερά λείψανα του Προδρόμου. Σύμφωνα με την συναξαριστική παράδοση «...όταν ο Ευαγγελιστής Λουκάς μετέβη στην πόλη Σεβαστή στην οποία είχε ενταφιασθεί το τίμιο λείψανο του Προδρόμου, παρέλαβε από τον τάφο τη δεξιά χείρα του Αγίου Ιωάννου και την μετέφερε στην Αντιόχεια. Δια της δεξιάς χειρός του Προδρόμου γίνονταν στην Αντιόχεια πολλά θαύματα. Λέγεται μάλιστα ότι κατά την εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού ο Επίσκοπος ανύψωνε και την τιμία Χείρα. Την ώρα της ανυψώσεως άλλοτε εκτεινόταν και άλλοτε συστελλόταν. Με την έκτασή της δήλωνε ευφορία καρπών, ενώ με την συστολή δήλωνε ανέχεια και φτώχεια. Για τον λόγο αυτό πολλοί αυτοκράτορες του Βυζαντίου επιθυμούσαν να την πάρουν και, κυρίως, οι Κωνσταντίνος και Ρωμανός, οι Πορφυρογέννητοι. Έτσι, λοιπόν, κατά την περίοδο που διετέλεσαν αυτοκράτορες αυτοί οι δύο, κάποιος διάκονος της Εκκλησίας των Αντιοχέων, Ιώβ ονομαζόμενος, ένα βράδυ που κατά την παράδοση οι Χριστιανοί τελούσαν την ακολουθία του Αγιασμού, άρπαξε την αγία χείρα του Προδρόμου και την μετέφερε στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί ο φιλόχριστος αυτοκράτορας, αφού την ασπάσθηκε

με πολύ σεβασμό, την τοποθέτησε στα βασιλικά ανάκτορα. Η σύναξη των πιστών, σε ανάμνηση του γεγονότος της μετακομιδής της τιμίας Χειρός του προδρόμου στην Κωνσταντινούπολη, ετελείτο στην περιοχή του Φορακίου (ή Σφωρακίου)».

Ίσως το γεγονός που παρουσιάζουν οι επιστήμονες και το National Geographic να αποτελεί ένδειξη της παρουσίας των ιερών λειψάνων του Αγ. Προδρόμου στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων και της Μαύρης Θάλασσας. Ακόμα ένα τεκμήριο της τιμής του Αγίου στα Βαλκάνια που μπορεί να σχετίζεται και με την παρουσία των ιερών λειψάνων του είναι μια τοιχογραφία της ιεράς μονής Διονυσίου στην οποία οι ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος εμφανίζεται δίπλα στον Άγιο Νήφωνα Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, τον Άγιο Διονύσιο τον κτήτορα της μονής, τον Άγιο Νεάγκοε Μπασαράμπ ηγεμόνα της Βλαχίας και τον Αλέξιο Κομνηνό, οι οποίοι τον προσκυνούν.

Η Εκκλησία τιμά την μνήμη του καθ όλο το έτος στις εξής ημερομηνίες: την Σύλληψή του την 23η Σεπτεμβρίου, την Γέννησή του την 24η Ιουνίου, την Αποτομή της Κεφαλής του την 29η Αυγούστου, την Α' και Β' Εύρεση της Κεφαλής του την 24η Φεβρουαρίου, την Γ' Εύρεση της την 25η Μαΐου και την Σύναξη την 7η Ιανουαρίου.

Από τα Λείψανα του Τιμίου Προδρόμου σήμερα σώζονται:

1. Μέρος της Κάρας του στη Μονή Δοχειαρίου Αγίου Όρους·
2. Μέρος της Κάρας του στο Μεγάλο Τζαμί της Δαμασκού

3. Τό επάνω μέρος της Κάρας του στο Μουσείο τῶν Ανακτόρων Τοπ Καπί ΚΠόλεως
4. Μέρος της σιαγόνας «μετά τριῶν ὀδόντων» στη Μονή Σταυρονικήτα Αγίου Όρους
5. Η αδιάφθορη δεξιά του στη Μονή Διονυσίου Αγίου Όρους·
6. Η αδιάφθορη αριστερά του στο Μουσείο των Ανακτόρων Τοπ Καπί ΚΠόλεως
7. Μέρος της αριστεράς στη Μονή Μεγάλου Μετεώρου·
8. Δάκτυλος στη Μονή Βατοπεδίου Αγίου Όρους·
9. Απότμημα της αριστεράς στη Μονή αγ. Ιωάννη Μακρυνού Μεγάρων·
10. Αποτμήματα στις Μονές Ιβήρων, Παντοκράτορος και αγ. Παντελεήμονος Αγίου Όρους.
11. Ακόμη στην Μονή Ταξιαρχῶν Αιγιαλείας σώζεται ἡ «πλεξίδα» του.

Το πρόσωπο του Προδρόμου κατέχει ιδιαίτερη θέση στη λειτουργική ζωή και τη μνήμη της Εκκλησίας. Πολλά δε θα μπορούσαν να ειπωθούν σχετικά με το ιστορικό των λειψάνων του Προδρόμου, αλλά αυτό θα αποτελέσει αφορμή για μια άλλη αναφορά μας. Θα περιμένουμε με ανύσταχτο ενδιαφέρον για κάτι νεότερο από το νησί Sveti Ivan και τα ευρεθέντα οστά.

<http://bitly.com/1rtYOzi>